

# Bæredygtighedsrelateret information

## Globale Aktier

### Summary

The Subfund promotes environmental, social and good governance practices. However, the Subfund does not have sustainable investments as its objective. The Subfund's asset managers continuously work to account for the indicators of adverse impacts on sustainability factors. The Subfund takes principle adverse impact into consideration, and the 14 compulsory indicators are accounted for based on its Do No Significant Harm (DNSH) criteria and active ownership.

The Subfund aims to avoid investments in systematic violators of OECD Guidelines for Multinational Enterprises and the UN Guiding Principles on Business and Human Rights, including the principles and rights set out in the eight fundamental conventions identified in the Declaration of the International Labour Organization on Fundamental Principles and Rights at Work, and the International Bill of Human Rights. In particular, the Subfund promotes environmental and social characteristics through the exclusion of companies based on the following criteria:

Persistent norm violations, controversial weapons and climate laggards. To promote good governance in investee companies, the Subfund exercises its voting rights at Annual General Meetings, and companies that persistently fail to remedy violations of international norms and are unresponsive to engagement are excluded from the investment universe. As set out in the Subfund's policy for responsible investments, the Subfund's approach to active ownership goes beyond the assessment of good governance and the monitoring of compliance with international norms, with engagement relating to company-specific ESG risks or opportunities and climate change.

In the Subfund's investment strategy ESG consideration serves as a fundamental part of the process. ESG information is integrated into the entire investment process, from screening and analysing potential new investments, to valuation, making investment decisions, building and monitoring portfolios, and informing about our stewardship activities. Good governance is assessed through analysis as part of our investment selection, dialogue with companies, analysis of shareholder meeting agendas in the context of exercising voting rights and monitoring governance-related data from external ESG data providers. In particular, with respect to sound management structures, staff relations, remuneration of staff and tax compliance.

The environmental and social characteristics of the financial product are continuously monitored. This is done by measuring the Principal Adverse Impact (PAI) indicators and using the findings for both reporting and internal controls. In particular, in connection with internal controls, the PAI indicators are assessed against the pre-contractual levels on a monthly basis. ESG data from multiple sources is used to measure the attainment of the environmental and social characteristics of the financial product. Screening and controlling of companies and countries are conducted to check whether the entities abide by international standards, or if they have been involved in any activities that make them subject to exclusion. The third-party providers include, but are not limited to, MSCI ESG Research, Sustainalytics and ISS. Due diligence processes have been applied to all data sources and third-party providers are only appointed if they themselves have internal control procedures. The nature of ESG data comes with some limitations due to the inconsistency in methodologies and lack of data. The Fund deals with this and applies estimates in cases where data is needed. ESG data is processed in the Data Warehouse, where all data is gathered and stored.

### Intet bæredygtigt investeringsmål

Forvalteren indarbejder oplysninger om de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer i investeringsprocessen. Der tages hensyn til negative indvirkninger i investeringsbeslutningerne og i forbindelse med aktivt ejerskab, hvor det søges at mindske negative indvirkninger og sikre langsigtet værdiskabelse. Der tages hensyn til de 14 obligatoriske indikatorer fsva. negative bæredygtighedsindvirkninger via fondens DNSH-kriterier.

Afdelingen screener alle bæredygtige investeringer, og enhver investering, der ikke lever op til OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder og FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder, inkl. ILO-deklarationens otte kernekonventioner om fundamentale principper og rettigheder på arbejdet, vil ikke blive anset som en bæredygtig investering.

# Det finansielle produkts miljømæssige eller sociale karakteristika

Fonden fremmer sociale- og miljømæssige karakteristika ved efterlevelse af eksklusionskriterier fsva. kontroversielle våben, brud på normer og principper, samt manglende klimahandling. Derudover fremmes sociale- og miljømæssige karakteristika via inddragelse af bæredygtighedsaspekter i de forskellige dele af investeringsprocessen. Disse er beskrevet yderligere i politikken for bæredygtige investeringer. Bæredygtighedshensyn er integreret både kvalitativt og kvantitativt på tværs af investeringsprocessen, fra screening og analyse af potentielle nye investeringer over værdiansættelse til investeringsbeslutningen og konstruktion og monitorering af vores porteføljer. Herunder indgår også en vurdering af et givent selskabs niveau for god selskabsledelse, og herunder, for at fremme god ledelsespraksis, anvendes stemmeafgivelse som et værktøj, der kan indgå som en del af en bredere dialog.

ESG-overvejelser tilgås af investeringsteamet på linje med andre væsentlige overvejelser, herunder overvejelser om klimaforandringer og andre problematikker, der anses for at kunne have væsentlig indvirkning på fonden. Afhængig af konteksten kan nogle bæredygtighedshensyn være mere væsentlige end andre, og prioriteres derefter. Integration af bæredygtighedsaspekter baserer sig på en bred vifte af ESG-data fra både interne og eksterne kilder, og bidrager samlet set til fremme af de miljømæssige og sociale karakteristika. Fonden anvender ikke et referencebenchmark med henblik på opnåelse af de miljømæssige- og sociale karakteristika.

Eksklusionskriterier er baseret på følgende tre kategorier

- Vedvarende brud på normer:

Normer, principper og retningslinjer omfatter FN's Global Compact, FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder, ILO-konventioner, og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder. Hvis selskabet kontinuerligt undlader at afhjælpe brud på internationale normer og ikke reagerer ved forsøg på dialog, ekskluderes det. Dette gælder også tobaksselskaber (baseret på grænseværdier), hvor kerneforretningen vurderes at være uforenelig med internationale normer.

- Kontroversielle våben:

Verificerede producenter af kontroversielle våben defineret som landminer, klyngevåben, biologiske våben, kemiske våben, beriget uran, hvid fosfor, blændende lasere og atomvåben, der ikke er omfattet af traktaten om ikke-spredning af kernevåben.

- Ikke-omstillingsparate selskaber:

Selskaber, der ikke er på linje med Paris-aftalens målsætninger, og som ikke har en strategi for omstilling, og/eller hvis denne strategi vurderes urealistisk, kan ekskluderes. Dette inkluderer bl.a. selskaber med eksponering på over 5% mod produktion af kul, ukonventionel olie eller gas eller olie- eller tjæresand samt en dårlig historik i relation til at håndtere omstillingsmæssige- og klimarelaterede risici.

Som beskrevet i foreningens politik for bæredygtige investeringer udøver afdelingen aktivt ejerskab i et omfang, der går ud over vurdering af god ledelsespraksis og overvågning af overholdelse af internationale normer, og omfatter dialog i forbindelse med selskabspecifikke ESG-risici eller -muligheder samt klimaforandringer. Afdelingen stemmer i henhold til foreningens afstemningsprincipper og rapporterer løbende om fremskridt og udøvelse af aktivt ejerskab. Yderligere oplysninger om afdelingens tilgang til aktivt ejerskab og de anvendte grænseværdier findes under "Bæredygtig investering" på fondens hjemmeside.

## Investeringsstrategi

Afdelingen er aktivt forvaltet. Den søger gennem udvælgelse af værdipapirer til en koncentreret portefølje som minimum at slå sit benchmark. Bæredygtighedsrisici inddrages i investeringsprocessen. Bæredygtighedsoplysninger integreres både kvalitativt og kvantitativt på tværs af investeringsprocessen, fra screening og analyse af potentielle nye investeringer over værdiansættelse til investeringsbeslutningen, konstruktion og monitorering af porteføljer samt porteføljerapportering.

Bæredygtighedsrisici og -muligheder inddrages i investeringsprocessen, så ESG-forholdenes negative indvirkninger på investeringer mindses, og der sikres langsigtet værdiskabelse. Denne inddragelse af bæredygtighedsaspekter af væsentlig økonomisk betydning for investeringen forventes at have en positiv indflydelse på afkastet.

God ledelsespraksis vurderes ved analyse som led i udvælgelsen af investeringer, dialog med selskaberne, analyse af dagsordenen for aktionærmøder med henblik på udøvelse af stemmeret samt overvågning af ledelsesdata fra eksterne ESG-dataudbydere. Dette omfatter, men er ikke begrænset til, vurdering af selskabets ledelsespraksis, arbejdstagerforhold, lønpolitik og overholdelse af skatteregler.

## Andel af investeringerne

Afdelingen investerer primært i børsnoterede aktier, typisk med en mindre kontantbeholdning. Fonden kan holde mindre positioner i andre finansielle instrumenter som specificeret i prospektet. Disse vil typisk være begrænsede. Afdelingens investeringer i børsnoterede aktier falder under afdelingens bæredygtighedskarakteristika. Minimum 50% af investeringerne er i bæredygtige investeringer.

Afdelingens minimumsandel af transitions- og muliggørende aktiviteter er 0%.

Afdelingens minimumsandel af bæredygtige investeringer, der ikke er i overensstemmelse med EU-taksonomiens kriterier for bæredygtige aktiviteter, er 1%.

Afdelingens minimumsandel af socialt bæredygtige investeringer er 1%.

# Overvågning af miljømæssige eller sociale karakteristika

De miljømæssige og sociale karakteristika overvåges løbende. Dette sker ved at måle på afdelingens beskrevne bæredygtighedsindikatorer. Disse indgår i rapporteringen til kunderne, men de indgår også i interne kontrolprodukter.

For det første kontrolleres dagligt for overholdelse af eksklusionslisten knyttet til produktet. Ethvert selskab på eksklusionslisten blokeres for investering i vores interne systemer.

For det andet kontrolleres hver af bæredygtighedsindikatorerne imod de prækontraktuelle niveauer ved hvert månedsskifte.

For det tredje screenes ved hvert kvartalsskifte for overholdelse af FN's Global Compact, FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder, ILO-konventioner, og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder. Derudover screenes investeringsuniverset for nye selskaber eller lande, der måtte stride imod eksklusionskriterierne.

For det fjerde så afrapporteres om overholdelse af processer til afdelingens bestyrelse hvert kvartal.

Dette er beskrevet yderligere i vores metodedokument for bæredygtige investeringer på vores hjemmeside.

## Metoder

Afdelingen anvender generelt metoder anbefalet af de FN-støttede principper for ansvarlige investeringer.

Screeningen for overholdelse af de miljømæssige og sociale karakteristika foregår på forskellig vis. Kontrol for overholdelse af eksklusionsliste sker via en sammenligning af identifikationsnumre på udelukkede selskaber med de tilknyttede udstedelser fra selskabet. Denne kontrol kører på såvel eksisterende beholdninger og ved nye investeringer.

Bæredygtighedsindikatorerne måles på forskellig vis. Klimaaftryk måles ved hjælp af FinansDanmarks anbefalede metode.

Screening for overholdelse af FN's Global Compact, FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder, ILO-konventioner, og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder sker ved at sammenligne beholdningslisterne med informationer om overholdelse af disse hos vores tredjepartsleverandører af ESG-data. I tilfælde af beskyldninger der kunne være et brud undersøges også holdbarheden af denne påstand. Derudover screenes investeringsuniverset for nye selskaber eller lande, der måtte stride imod eksklusionskriterierne. Dette sker også ved sammenligning af informationer i data stillet til rådighed af tredjepartsleverandørerne.

Analyse af medholdighed i forhold til verdensmålene sker på baggrund af data fra vores tredjepartsleverandør af ESG-data. Den anvendte metode til sammenligning af både den positive og den negative påvirkning af de enkelte af de 17 verdensmål sker ud fra metodeanbefalinger fra OECD og UNDP.

Bæredygtige investeringer defineres som investeringer, der giver et væsentligt bidrag til den bæredygtige udvikling, imens den ikke gør væsentlig skade og samtidig lever op til god selskabsledelse. Væsentligt bidrag er defineret som mere end 20% af indtægterne fra taksonomi-medholdige produkter og løsninger eller i øvrigt bæredygtige produkter. Det kan også være, at selskabet bidrager til en af de 17 verdensmål. Selskabet kan også drive sin virksomhed på en måde, der gør den særlig. Det kan være ved at have et valideret Science Based Target, der forpligter til en reduktion af klimaaftryk, der matcher 1,5 graders målet. Det kan også være en bestyrelse, hvor minimum 40% er kvinder. I udviklingslande er kravet dog kun 20%. Selskabet kan ikke medregnes, hvis det ikke udøver god selskabsledelse, og det måles på baggrund af ESG-rating, hvor vi udelukker de to laveste niveauer. Princippet om ikke at gøre væsentlig skade og minimum-safeguards bygger på dels overholdelse af FN's Global Compact, FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder, ILO-konventioner, og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder. Samtidig udelukkes også tobaksproducenter. Selskaber med væsentlige indtægter fra våben, alkohol, hasardspil og pornografi udelukkes også. Væsentlige indtægter fra fossile brændstoffer vil også stride imod princippet om ikke at gøre væsentlig skade. Derudover vil udstedere, der gør væsentlig skade på en af de 17 verdensmål også blive udelukket.

Taksonomi-medholdighed måles primært på baggrund af data fra vores tredjepartsleverandør af ESG-data. Vi foretrækker rapporterede data, men da rapporteringen fortsat er begrænset så anvendes også estimater fra vores leverandør. På danske realkreditobligationer sker en rapportering, der matcher de tekniske screeningkriterier på boliger. Det er fortrinsvis en andel af finansierede A-mærkede boliger. I disse tilfælde beregnes taksonomi-medholdigheden ud fra disse. For alle disse investeringer kontrolleres for overholdelse af principperne om ikke at gøre væsentlig skade på andre mål og om minimum-safeguards beskrevet ovenfor.

Dette er beskrevet yderligere i vores metodedokument for bæredygtige investeringer på vores hjemmeside.

# Datakilder og databehandling

Der anvendes datakilder fra en række tredjeparter til at måle på de miljømæssige og sociale karakteristika. De primære leverandører af ESG-data er MSCI ESG Research på enkelte ESG-datapunkter, kontroverser og ESG-ratings, Sustainalytics på kontroverser og aktivt ejerskab samt ISS på analyser af enkelte aktieselskaber og dagsordener til deres generalforsamlinger.

Derudover anvendes rapporterede data fra udstederne, hvor der ikke foreligger anden data, eller hvor det skønnes, at udstedernes data er af højere kvalitet.

Der kan anvendes oplysninger fra andre eksterne parter såsom fra myndigheder, medier eller interesseorganisationer.

Der udføres due diligence på alle datakilder. Der anvendes kun tredjepartsleverandører af ESG-data, der selv har interne processer til validering og kontrol af leverede data. Der udføres stikprøvekontroller med disse data. Skulle disse identificere fejl, så rettes disse og dataleverandøren orienteres. Due diligence på data direkte fra udstedere er mere omfattende end due diligence på leverandører. Dette gælder særligt, hvis der ikke er tal om data, der indgår i den officielle rapportering. For andre parter gælder, at data sammenholdes med informationer, som vi i øvrigt har fra vores dataleverandører og kildens troværdighed.

Bæredygtighedsdata behandles gennem Data Warehouse, der opsamler alle data om beholdninger, miljømæssige og sociale karakteristika samt bæredygtighedsdata. Data opsamles løbende i en automatiseret proces, der samtidig kontrollerer, at informationerne knyttes til de korrekte værdipapirer. Derudover udføres både automatiske og manuelle kontroller med data med særlig fokus på outliers, datapunkter, der måtte adskille sig fra historiske eller øvrige data.

For klimadata anvendes estimater i følgende omfang. For noterede aktier er det ikke mere end 5%. For noterede erhvervsobligationer kan det være op til 30%. FinansDanmarks metode til opgørelse af klimaaftryk anvendes. For taksonomi medholdighed anvendes på noterede værdipapirer estimat fra MSCI ESG Research samt rapporterede data, hvor disse foreligger. Til opgørelse af taksonomi medholdighed for danske realkreditobligationer anvendes rapporterede data, der matcher de tekniske screeningkriterier, såsom energimærkning klasse A, til identifikation af taksonomi medholdighed.

Dette er beskrevet yderligere i vores metodedokument for bæredygtige investeringer på vores hjemmeside.

## Begrænsninger mht. metoder og data

Data er generelt begrænset i forhold til mængden af konkret rapporteret data. Samtidig kan rapporterede data til tider ikke direkte sammenlignes på grund af forskellige opgørelsesmetoder. Denne udfordring imødekommes fortrinsvis ved anvendelse af data fra tredjepartsleverandører af ESG-data. Disse leverandører validerer dels data, og dels søger de at estimere data ved at kombinere andre troværdige datakilder.

Derudover anvendes anden data fra myndigheder f.eks. i forbindelse med statsobligationer, der kan indikere udfordringer. Ud over sanktioner, så kan dette på anden vis være begrænsninger i forhold til det enkelte land.

Generelt anvendes princippet, at såfremt en udsteder tilegnes særlige egenskaber såsom bidrag til bæredygtig udvikling, så skal dette konkret kunne dokumenteres. Der gøres en særlig indsats for at identificere den negative påvirkning og afklare tvivlstilfælde.

Disse tilgange medfører, at anvendelsen af data i investeringsprocessen og kontrollerne giver et retvisende billede af investeringernes karakteristika.

## Due diligence

Foreningen har en række processer til at sikre, at det finansielle produkt fremmer bæredygtigheds karakteristika. Investeringsteamet benytter både interne og eksterne datakilder til udvælgelse af investeringer, konstruktion af porteføljer, og monitorering af ESG performance.

Helt specifikt anvendes ESG-data i det omfang, det foreligger, til vurdering af væsentlige ESG-risici og -muligheder for udstederne. Afdelingen screenes hvert kvartal for at sikre, at eventuelle nye bæredygtighedsrisici identificeres. Udstederne screenes for efterlevelse af internationale normer i form af FN's Global Compact, FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder, inkl. ILO-deklarationens otte kernekonventioner om fundamentale principper og rettigheder på arbejdet og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder. Desuden screenes der for hvorvidt selskaberne er producenter af kontroversielle våben og er ikke-omstillingsparate, dvs. selskaber som ikke er på linje med Paris-aftalens målsætninger eller har en strategi for omstilling. Disse oplysninger anvendes af investeringsteamet i investeringsprocessen og det aktive ejerskab.

Som led i det aktive ejerskab søger investeringsforvalteren også at benytte stemmeretten i forbindelse med aktieudstedelser i afdelingen. Dette kan blive begrænset af tekniske forhold relateret til tilmelding, fuldmagt osv. Der stemmes i overensstemmelse med foreningens stemmepolitik, der er integreret i politik for bæredygtige investeringer. Stemmeaktivitet offentliggøres på investeringsforvalterens hjemmeside.

På baggrund af den indsigt foreningen har opnået gennem screeninger og det aktive ejerskab vurderes det, om selskabet skal ekskluderes i tilfælde af f.eks. seriøse og vedholdende brud på internationale normer.

# Politikker for aktivt ejerskab

Det at investere bæredygtigt slutter ikke ved investeringsbeslutningen. Det er faktisk begyndelsen. Vores investeringsfilosofi er også en ejerskabsfilosofi. Som beskrevet i afdelingens politik for bæredygtige investeringer udøver afdelingen aktivt ejerskab i et omfang, der går ud over vurdering af god ledelsespraksis og overvågning af overholdelse af internationale normer med tilhørende dialog i tilfælde af brud på internationale normer. Dialogen kan også omfatte selskabsspecifikke ESG-risici eller -muligheder samt udfordringer i forhold til klimaforandringer. Afdelingen stemmer i henhold til foreningens afstemningsprincipper og rapporterer løbende om fremskridt og udøvelse af aktivt ejerskab.

Afdelingens aktive ejerskab kan have forskelligt udgangspunkt. Det kan være i forbindelse med et brud på internationale normer så som FN's Global Compact, FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder, inkl. ILO-deklarationens otte kernekonventioner om fundamentale principper og rettigheder på arbejdet og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder. Det kan også være for at forbedre selskabets rapportering på eller håndtering af selskabsspecifikke bæredygtighedsrisici. Et af disse er klimaforandringer og håndtering af den grønne omstilling, hvor netop det aktive ejerskab indgår som et vigtigt instrument i at reducere disse bæredygtighedsrisici og samtidig realisere afdelingens karakteristika om bidrag til at håndtere klimaudfordringen. Dette aktive ejerskab kan ske direkte med udsteder gennem en tredjepart, der bistår med det aktive ejerskab eller gennem samarbejdende investornetværk. I alle tre tilgange vil vi så vidt muligt deltage og give vores bidrag til den aktive dialog.

Afdelingen har en ambition om så vidt muligt at stemme ved alle generalforsamlinger. Afdelingen foretager ikke aktieudlån i afdelingen. Vores afstemningsprincipper, der er nærmere beskrevet i vores politik, beskriver de nøgleprincipper vedr. selskabsledelse og andre områder, som vi benytter i relation til stemmeafgivelse. Vi gennemgår alle punkter, hvor vi skal stemme, og stemmer imod forslag, hvis de er imod disse principper, eller vi af andre grunde ikke mener, at de er i vores kunders bedste langsigtede interesse.

Afdelingen benytter eksterne rådgivere til at assistere med de operationelle aspekter af stemmeafgivelse. Disse rådgivere leverer analyser af afstemningspunkter baseret på afdelingens definerede politikker og principper for stemmeafgivelse. Disse informationer suppleres med andre data og egne analyser, der anvendes i vores investeringsprocesser.

Der afgives ikke stemmer på obligationsudstedelser, men der drives aktivt ejerskab med obligationsudstedere på de nævnte parametre.

Yderligere oplysninger om afdelingens tilgang til aktivt ejerskab og de anvendte grænseværdier findes under "Bæredygtig investering" på fondens hjemmeside.

## Angivet referencebenchmark

Afdelingens reference benchmark er et generelt markedsindeks og inddrager ikke bæredygtighedsbetragtninger for at fremme de miljømæssige og/eller sociale karakteristika.